

בית נאמן

נמסר במוצ"ש 'אחרי מות-קדושים' ט' באייר תש"ף

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בקול גאמן: 079-9-367-367
או בקול בית נאמן:
079-9270505

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 22:00

א. סגולות נגד נגיף קורונה. ב. בארץ ישראל יש הרבה נסים. ג. אין תורה כתורת ארץ ישראל. ד. קץ חבלי משיח. ה. התשלום בימים אלו למוסדות החינוך של הילדים. ו. אסור לזרוק תלמיד מבית המדרש. ז. השלמת הפרשיות שהחסירו. ח. מתי לא אומרים "ה' צבאות עמנו" בערבית? ט. איך כותבים נועה או נעה? י. הכל נמצא בתורה. יא. טעם "מאיילא". יב. רבי מאיר בעל הנס זיע"א.

סגולה לא טבעית נגד נגיף קורונה

א. שבוע טוב ומבורך. יש לנו שתי סגולות נגד הנגיף של הקורונה, סגולה לא טבעית וסגולה טבעית, הסגולה היא טבעית לאסוף תינוקות של בית רבן בגילאי עשר, אחת עשרה, שתיים עשרה (פחות מגיל בר מצוה), זה נקרא "הָבֵל שאין בו חטא" (שבת דף קי"ט ע"ב)¹, לפחות עשרה ילדים" בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין דף ט"ל ע"א) ויקרא אתם הרבי שלהם (שיהיה פחות מגיל ששים. ככה פסקו) "פיטום הקטורת" תשעים ואחת פעמים, וכדי שלא יתעייפו כל פעם יקרא ילד אחר בקול, תשע פעמים חוזרים יש לך תשעים, והפעם האחרונה תשעים ואחת יקרא אותה הרבי. מספר לי תלמיד חכם אחד ירא שמים שהייתה מגיפה בעיר צפאקס² בשנת תשי"ב (זאת אומרת לפני ששים ושמונה שנים), היו נפטרים גם גויים וגם יהודים, והיה צער גדול, פתאום זה נפטר וזה נפטר וזה נפטר, מה עושים? היה שם תלמיד חכם גדול שמו רבי אברהם כהן³, והוא אסף את כל הילדים בבית הכנסת הגדול שם, שמו בית אל⁴, זה מקום גדול והוא מכיל הרבה ילדים, קרא לחמשים-ששים ילדים וקראו פיטום הקטורת תשעים ואחת פעם, למחרת פסקה המגיפה לגמרי! אין כלום לא בערבים ולא ביהודים, בשום מקום. נגמרה כאילו לא הייתה מעולם. אמר לי שהוא היה וראה את זה בעיניו. זו הסגולה.

סגולה טבעית - לבונה

ב. ויש גם תרופה טבעית, איני יודע כמה ניסו אותה אבל כדאי לנסות, אין בה נזק, לקחת לבונה של התורה "הצרי והצפורן והחלבנה והלבונה", קוראים לזה לובאן עֶרְבִי (אצל הערבים אין ב"ת רפויה, הכל ב"ת, לבונה בערבית נקראת לובאן עֶרְבִי - לבונה ערבית, ומכירים את זה, בחוץ לארץ כולם יודעים את הלובן

1. ושם רב פפא אמר לאביי "דידי ודידך מאי?" התורה שלנו, שלי ושלך מה אתה? אמר לו לא דומה הבל שאין בו חטא להבל שיש בו חטא, כי אדם גדול לפעמים מפליט מפיו מלה לא מדויקת, אבל ילדים קטנים עושים הכל בתמימות. יש אומרים הָבֵל, אבל זה לא בדיוק ככה, הניקוד של המילה הוא הָבֵל כמו הָדָס, הוא פתח ופתח, בספר לשון חכמים דפוס ירושלים מהדורא שניה שהוציא אותו רבי דוד לניאדו כתוב שם (ה"א עמ"ס) הָבֵל פתח קמץ, אבל אי אפשר להיות ככה, כי אז יהיה הָבֵל בדגש, צריך להיות הָבֵל שוא פתח ופתח, כמו הדס, הבל שאין בו חטא.
2. זו עיר בדרום תוניסיה, בין תונס לבין ג'רבה באמצע הדרך, אדם היה נוסע מתונס ברכבת שש שעות כדי להגיע לשם.
3. מחבר ספר 'מלל לאברהם' שלוש מהדורות, מהדורה ראשונה בערבית, מהדורה שניה (אני ערכתי אותה) בעברית ויש בסופה קונטרס "יעיר קנו", ומהדורה שלישית גם כן בעברית והוציא אותה לבד. והחכם הזה היה בקי בתורה, בדקדוק, ובכמה דברים. היה מוכשר מאד.
4. אני זכיתי לראות אותו פעם אחת, נסעתי לצפאקס עם אבא ע"ה, ושם ראיתי חוברת קטנה, שמה "ניצוצי גאולה", מאד מעניינת, קראתי אותה כולה ואני זוכר ממנה שני קטעים.

הזה, לוקחים לובאן ולועסים ולועסים ולועסים⁵, ואומרים שאנשים שחלו בקורונה ולקחו את הלבונה הזאת, תוך עשרים וארבע שעות הרגישו טוב, החלימו וחזרו הביתה.

"ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלוך בה"

ג. יש לנו הרבה נסים ונפלאות במדינה הזאת, אנשים לא יודעים, חושבים שזה הכל טבע, אם ניזהר כך וכך לא יהיה לנו חולים, הנה אמריקה בדרך כלל ברפואה היא עולה על ארץ ישראל, כל מי שיש לו בעיה כלשהי הולך לרב פירר שיהיה בריא והוא שולח אותו לאמריקה, אומר לו: בעיר הזאת ובעיר הזאת יש מומחים. ואמריקה השנה עמדה בפני שוקת שבורה, יש שם למעלה מששים אלף שנפטרו, (בעולם כולו מאתיים אלף ובאמריקה 67 אלף), ואצלנו ברוך ה' מאתיים וקצת יותר וזהו. למה? כי יש השגחה פרטית על ארץ ישראל. הנה השבוע בשיחת השבוע, הביאו רופא בכיר, פרופסור סירקין, יהודי שומר תורה ומצוות, שהוכרח לקצץ זקנו מפני המחלה הזאת⁶, ובתוך דבריו אמר: באמריקה משום מה אלפים ורובבות הולכים, וכאן בארץ ישראל שומרים על כל יהודי ועל כל נפש, גם על הגויים, גם על המבוגרים, אין דבר כזה בשום מקום, שומרים עליהם, מרגיעים אותם, עושים להם הכל. אז הלובאן הערבי כדאי לקחת, ומי שלא יודע מאיפה משיגים אותו (אפשר להתקשר למר עובדיה חדוק ויתן לו את המס' טלפון) יש כתובת בבאר שבע, שאפשר להשיג ממנה את הלובאן הערבי, יקח לובאן וימצוץ וימצוץ וימצוץ, ותהיה רפואה שלמה בעזרת ה'.

כמעט לא היה שום סיכוי

ד. החזון איש ע"ה עלה לארץ בתרצ"ג, ובשנת תש"ח היה רעש גדול, אמרו: 'זכינו במדינה', 'יש לנו מדינה משלנו', 'יש לנו מדינה', בן גוריון נסע באוטו ועמו כמה מאות אנשים, והכריז ברחובות 'יש לנו מדינה', והחזון איש לא התייחס לזה, אמר: המדינה הזאת היא טריפה, וטריפה אינה חיה שנים עשר חודש⁷ (חולין דף מ"ב ע"א), ותמיד הייתה לי פליאה, החזון איש היה זהיר בדיבורו, הוא יודע שכל מלה ומלה שהוא אומר היא עושה רעש למעלה, למה אמר מלה כזו?! אחר כך ראיתי ספר שמספר על מלחמת

5. המלה 'מסטיק' לקוחה מזה, כי הלבונה מתורגמת בתוספתא (שבת פ"ג ה"ו) ובש"ע הלכות שבת (ס"ח סעיף ל"ו) "מצטייכי", ובערבית קוראים לה מיצטא, וגם לובאן.
6. כי הוא מטפל בחולים וכל דבר קטן יכול להשפיע, אבל מי שהוא בבית - "אשרי יושבי ביתך עוד יהללך סלה" (תהלים פ"ד ה'), אפילו יגיע לגיל עוד - לגיל שמונים, או יותר מזה גיל תשעים וחמש כמנין סלה - עוד יהללך סלה... ישב בבית ולא יצא.
7. המשפט הזה לא הובא בספר פאר הדור, אבל ראיתי בשני מקומות אחרים שהתבטא ככה (ראה בס' מעשה איש ח"ה עמ' ל"ב).

עיצוב גרפי: תאיר 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:50	20:05	20:43
19:07	20:07	20:40
18:57	20:08	20:41
19:05	20:05	20:39

להקדשות והנצחות 052-7130-552

השחרור, ושם הוא אומר דבר נורא ואיום, **בי"ז בכסלו תש"ח החליטו האומות המאוחדות על הקמת מדינה ליהודים, שתהיה להם מדינה משלהם**, אבל הטעות הגדולה שעשו אז, שכל האומות אמרו אתם יכולים ללכת להלחם, תקבלו מדינה, תלחמו בערבים, אבל בלי נשק, איך נילחם בלי נשק?! אמרו להם תלחמו בלי נשק, יש לכם אלקים גדול, יתן לכם גם נשק מן השמים... כמעט לא היה שום סיכוי, מספר חגי בן ארצי שיהיה בריא באחד הספרים שלו על מלחמת השחרור שכמעט לא הייתה תקוה, היו נהרגים ונהרגים ונהרגים, כששת אלפים הלכו במלחמת השחרור. אמנם אצל הנאצים הלכו בעוונות פי כמה וכמה, כל יום הלכו חמשה עשר אלף באשוויץ, אבל גם ששת אלפים זה יותר מדאי. הם היו בלי נשק, אחר כך מצאו איזו דרך להעביר נשק מצ'כוסלובקיה (או מאיזה מקום) בחשאי שאף אחד לא יודע, והאומות הגדולות סגרו את עיניהם, אמרו אין דבר, ניתן להם, בלאו הכי הם חלשים ולא יכולים לעשות כלום, ודוקא בכך זה זכינו שתהיה לנו מדינה.

אין תורה כתורת ארץ ישראל

ה. ויש בה יותר תורה, יש בה הרבה ישיבות, יש בה תלמידי חכמים, יש בה שקדנים על התורה, יש בה מחברי ספרים. אמרו שבשנים הראשונות היו הרבנים באמריקה מסתכלים על רבני ארץ ישראל מלמעלה למטה, 'אתם לא יודעים ללמוד', 'אתם עמי הארץ', אנחנו יש לנו את כל הגאונים, יש לנו את הרב קוטלר, יש לנו את הרב פיינשטיין, ויש לנו עוד רבנים, ואתם ילדים קטנים. במשך השנים התברר שבארץ ישראל יש סגולה מיוחדת,

8. וכאן החידוש הוא שתמיד רוסיה ואמריקה חתול ועכבר, מה שאומרת רוסיה אמריקה אומרת לא, ומה שאומרת אמריקה רוסיה אומרת לא, אין מה לעשות, ודוקא באותו ערב התאחדו שניהם והסכימו שתהיה מדינה ליהודים, אמרו מגיע להם, אולי מפני השואה או מכל סיבה אחרת. וסיפרו אחר שנים שהעיתונאים באמריקה התקיפו את נשיא אמריקה, היו קוראים לו טרומן, (טרומן עלה שלוש מאות וחמש, 'שד' עם הכולל...) אמרו לו אתה משוגע, הערבים הם מליונים והיהודים שרידי חרב, שארית הפליטה, כמה יש בארץ ישראל? אולי חצי מיליון יהודים, ולעומתם כלהאחרים יש להם עשרות מיליונים, למה הצבעת נגד הערבים? למה? התקיפו אותו והוא לא ענה. אחרי שנים הרב שלמה לורנץ ז"ל נפגש אישית עם טרומן, אמר לו: למה עשית את זה? ראת בחלום משה? אמר לו: לא ראיתי בחלום, אלא שתי סיבות יש לי, כשהייתי ילד הייתי גוי של שבת, (נשיא אמריקה בילדותו הוא בעצמו היה גוי של שבת), אמר לו: מה הפירוש? אמר לו: הייתי באיזו עיר שיש בה יהודים שומרי שבת, והיו מבקשים ממני לבוא כל ליל שבת בשעה עשר לככות את הנרות (הם שמים הרבה שמן בנרות וזה מפריע להם לישון), והייתי בא והייתי מקבל שכרי מהקהילה, אבל היהודים לא משאירים אותי ככה רעב, נותנים לי קוגל, נותנים לי צ'ולנט, נותנים לי הכל, ואני זוכר את הטעם שלהם, זה עם מיוחד במינו, לא סתם בחר בו ה'. מאיפה אתה יודע שה' בחר בו? אמר לו שכל יום ראשון זה יום חגם (במקום יום שבת שלנו עושים יום ראשון), ואביו היה נוצרי דתי, והיה ביום ראשון מקריא לילדים שלו פרק אחד מהתנ"ך, מה היה בזמן הנביאים, בזמן ירמיה הנביא, ואיך נחרב בית המקדש, ובכל זאת אחר כך יש הבטחה של כורש, כורש מלך פרס אמר: "כה אמר כורש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלקי השמים, והואפקד עלי לבנות לו בית בירושלים אשר ביהודה, מי בכם מכל עמו יהי אלקיו עמו ויעל", זה כתוב בתחילת עזרא (א. ב. ג.), וכתוב בסוף דברי הימים ב' (ל"ו, כ"א), ואני (טרומן) התפלאתי, אמרתי תראה את זה, כורש מלך גוי עובד אלילים, עובד שתי אלוהות, אלהי האור ואלהי החושך, אלהי הטוב ואלהי הרע (ככה הייתה האמונה של הפרסים), ותראה איך הוא אהב את עם ישראל (היום יש רשעים אומרים לא, לא היה כתוב ככה, שילכו לעזאזל, מה שכתוב בתנ"ך מוחזקים אנחנו בו כאלף עדים, אמנם הוא נתן אוטונומיה לכל האומות שתחתיו, אבל הביטוי הזה כה אמר כורש מלך פרס "כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלקי השמים" וגו' הוא אמת. אנחנו מאמינים בכל מלה ומלה, ויגיע הזמן וימצאו את הנוסח המקורי בתוך האמתחות של מלכי פרס ומדי), ואני חיכיתי ליום שאני אוכל לעשות מה שעשה כורש, והגיע היום הזה, ולכן נתתי את קולי עם המדינות שבעד המדינה הזאת.

כתוב "זוהב הארץ ההיא טוב" (בראשית ב', י"ב), ואומר המדרש (בראשית רבה פט"ז פ"ד): **אין תורה כתורת ארץ ישראל**, דוקא משום שלומדים תורה בעוני, בדוחק, וביסורים, דוקא בגלל זה הקב"ה מאיר את עיניהם, הספרים שיצאו כאן בארץ אין כמותם (כמעט) בחוץ לארץ, לא צריך להגיד שמות, אבל כל אחד יודע שספר שיוצא בארץ ישראל, על פי רוב (כודאי שיש יוצאים מהכלל) הוא עולה בערכו על כמה ספרים שיצאו במדינות אחרות.

קץ חבלי משיח

ו. בשבעים שנה האלה הוכינו בהם למעלה מעשרים אלף שנפלו חללים במלחמות, אבל הגאון מוילנא ע"ה כתב דבר פלא בפירושו על תקינות זוהר (דף נ"ב ע"א) שיהיו שבעים שנה של חבלי משיח, ולפי חשבוננו (לפני מאתיים שנה) רמז שהגאולה תתנוצץ בשנת תש"ט, ככה כתוב בספר קונטרס היחיאלי (דף צ"ח ע"א), והוא עשה חישוב מדויק שזה יהיה בשבט תש"ט, מה קרה בשבט תש"ט? כנראה עד שגייסו כלי נשק ונלחמו והצליחו במשהו, עברו כמה חודשים טובים, ככה יוצא לפי החשבון של הגר"א, ואחר כך כתב שיהיו שבעים שנה חבלי משיח כמו שאמרנו, זאת אומרת עד תשע"ט חבלי משיח, והחבלים האלה לא פשוטים, בכלל לא פשוטים, "כי באו בנים עד משבר וכח אין ללדה" (מלכים ב' ט"ג), יש צער כמו אשה שעומדת וצועקת בחבליה, ובשעה שיוולדת אין לה כח ללדת, אבל שבעים שנה עברו, ללדה (בלי יו"ד) עולה ששים ותשע, כח אין ללדה - ששים ותשע שנים יהיה לה כח, אבל בשנת השבעים יהיה כח מלמעלה. ועכשיו נגמרו שבעים שנה, אין לנו ממשלה אין מה לעשות. זה מכאן זה מכאן, זה דואג מכאן זה מכאן, וזה עושה בג"ץ מכאן, אין מה לעשות. צריך משיח לבוא. אם לא, ח"ו אנחנו צריכים להשתגע, אבל בכח התורה נזכה לראות נסים ונפלאות למעלה מן הטבע.

התשלום בימים אלו למוסדות החינוך של הילדים

ז. שאלו אותי על יהודים שהם קשי יום וחיים בדוחק, והם שמו בניהם במוסדות של תורה, ועכשיו הם שואלים: אין לנו כסף לשלם את התשלום החודשי, ומאיך גם התלמודי תורה חוסכים הרבה, מה הם חוסכים? חשמל אין להם לשלם כי התלמודי תורה סגורים, ואוכל אין להם לשלם, כי אוכלים בבית, וגם שיעורים יש רק מעט דרך הטלפון, והבעלי בתים צריכים לפתוח הטלפון לשלם יותר בסוף החודש. ואומרים: איך נעשה עכשיו? לשלם או לא לשלם, אין לנו מאיפה לשלם, עכשיו אנחנו נמצאים בחל"ת - חופשה ללא תשלום. ומצד שני אם לא נשלם נגרם הפסד למוסד, מה הפסד? המוסד משלם שכירות על הבנין, המוסד יש לו נהגים שהוא חייב לשלם להם, (חלק מהנהגים פוטרו, עשו להם חופשה ללא תשלום, וחלק מהנהגים צריכים להמשיך אתם אפילו שאין עכשיו נסיעות, כי מחר שתגמר הקורונה בעזרת ה' הם חוזרים, ככה סיכמו אתם), איך נעשה? יש תלמיד חכם בישיבה, רבי אדיר כהן שיהיה בריא (כתב כמה ספרים, ויש לו עיון ישר), אסף כמה דעות ואמר יעשו פשרה, אבל איך עושים פשרה הוא לא הסביר, יש דעות לכאן ודעות לכאן. אבל לדעתי ככה עושים: יעשו חשבון באחוזים ולא בכסף, כמה היה משלם ההורה בזמן שלא הייתה קורונה? נגיד למשל מאה ושמונים שקל לחודש (כל אחד לפי יכולתו), כמה מהם הולכים להסעות? כמה מהם הולכים לחשמל? כמה מהם הולכים לאוכל? כמה מהם הולכים תוספת למורים? (כי לא מספיק להם מה שמקבלים ממשרד החינוך, צריכים 9. איפה מצאנו חופשה ללא תשלום בתורה? כתוב "וחלת מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחד" (במדבר ו', י"ט), וחלת - מצה אחת, חלת ר"ת חופשה ללא תשלום, מה אוכלים כשאין תשלום? מצה יבשה, מצה אחת וזהו...

ממונות כשרות שלום בית

בית ההוראה כסא רחמים

בנשיאות מרן רה"י רבנו מאיר מאזוז שליט"א

הנהל אלפוני כל (ועל האנר)

02-5353-383

חינוך ילדים

ממונות כשרות שלום בית

הרבני אהרן שניידר

א-ה' 8:00-24:00

ו' וז' 9:00-21:00

ז' 8:00-21:00

ניגון אהרן שניידר עם צדק האנר

www.yhr.org.il

בית ההוראה

לקבל עוד קצת), יעשו חשבון כמה אחוזים כל דבר, וינכו מזה את ההוצאות שיש להורים על הטלפון, כל יום למשל שעה שעתיים טלפון זה יקח כך וכך כסף, ואחרי זה יראו בדיוק כמה המוסד צריך להוציא בכל זאת כסף על כל הדברים האלה, על חלק מההסעות, ועל השיעורים וכדומה, ויגיעו לידי פשרה, ככה אפשר לעשות את זה.

אם אפשר לשלם מכספי מעשר

ח. ומי שאינו יכול לעשות את זה (כי ההורים אינם יכולים לשלם), אפשר לקחת **תשלום של הילדים מכספי מעשר**, למה? הרב עובדיה ע"ה אומר (ש"ת יב"א ח"י חיו"ד סי' נ"ח אות כ"ט) **שמה שהאדם משלם על שכר בניו לתלמוד תורה מגיל שש ומעלה אפשר לקחת מכספי מעשר**, כי הגמרא אומרת בכתובות (דף מ"ט ע"ב) שעד גיל שש האב חייב לפרנס את הילדים שלו, ואם לא יפרנס אותם, מביאים איזה מדוכה מהרחוב ואומרים זה אכזרי יותר מהעורב, העורב מרחם על הילדים שלו ואתה אכזרי יותר מעורב (ראה רש"י ד"ה כפו), אתה לא מתבייש? העורב שחרחר גמור ואתה לבן, למה אתה עושה ככה? ... אבל החזון איש ע"ה אמר בימינו לא רק מביאים לו את המדוכה עם העורב, אלא מחייבים אותו עד גיל חמש עשרה, למה? כי דרך העולם שאדם משלם על הילדים שלו עד גיל חמש עשרה (ראה פאר הדור ח"ד עמ' ס"ט), פעם היו משלמים עד גיל שש, כי היו חיים בדוחק ובלחץ, גם היו לוקחים את הבן לעבודה עם אביו "ויהי היום ויצא אל אביו אל הקוצרים, ויאמר אל אביו ראשי ראשי, ויאמר לנער שאהו אל אמו" (מ"ב ד', י"ח-י"ט), הוא היה עובד עם אביו בשדה (זה הנער שבא על ידי ברכת אלישע הנביא), אבל היום בגיל חמש עשרה עוד לומד, ומי ישלם לו? מאיפה יש לו כסף? לכן עד גיל חמש עשרה צריכים לשלם. ומצאנו ראייה לדעת החזון איש, בספר חסידים (סימן קנ"ה) הוא אומר שמה שהאב משלם על הילדים שלו, לא מגיע לו רבותא על הדבר הזה, כי הוא חייב לתת להם, כמו הדוב שמאכיל את בניו, כמו האריה, כמו כל בעלי חיים, אז תתן להם. **לכן מי שאינו יכול, אפשר לסמוך על הרב עובדיה, הוא הביא מקורות, הביא פוסקים, הביא הכל. מגיל שש ומעלה שכר לימוד יהיה על חשבון המעשר, ומי שיכול לעשות חומרא כמו החזון איש, יחכה עד גיל חמש עשרה.**

אסור לזרוק תלמיד מבית המדרש

ט. ומי שגם זה לא יכול, אסור לזרוק תלמיד מבית הספר, אסור לזרוק תלמיד מבית המדרש, אסור! אתה לא יכול לדעת מה יצא ממנו, אינך יכול לדעת כלום. אפילו אם נראה לך שהוא טוב גדול ושהוא נורא ואיום שמחר מי יודע מה יצא ממנו, מחר תראה שיצא ממנו תלמיד חכם גדול, כל תלמיד צריך לחבב אותו ולאהוב אותו, אומר הרמב"ם (פ"ה מהלכות ת"ת ה"ב): **"שהם הבנים המהנים בעולם הזה ולעולם הבא"**, לא תמיד הבנים עוזרים לאבא, יש בנים שבכלל לא אכפת להם מאף אחד, אכפת להם רק מה שהם אומרים וזהו. אבל התלמידים הם בנים שמהנים ועוזרים¹⁰. אם היה לנו תלמיד חכם גדול בגירא שמו רבי יוסף ברבי ע"ה, ואין לו ילדים, לקח אשה ראשונה, אשה שניה, אשה שלישית, לא יותר מזה, אבל לא היו לו ילדים (אולי בימינו היו מוצאים לו איזה פתרון, מי יודע), אבל העמיד תלמידים הרבה ביניהם היה מורנו הרב רבי כלפון ע"ה, וגם הגאון רבי ציון כהן מחבר שערי ציון, וגם רבי מיקיץ שלי, וגם רבי מרדכי אמייס הכהן, כל אלה היו לו יותר טובים מבנים ובנות, כאשר נפטר הוציאו את כתבי היד שלו, ערכו אותם בהגהה מדויקת, וקראו לספר "בן פורת יוסף". תענוג לקרוא את ההערות שלהם, הם חותמים בר"ת, אחד חותם המק"ש, אחד חותם המרד"ך, אחד חותם המ"ך, ואחד חותם צ"ב ש"ך, (מה זה צ"ב ש"ך? ציון בן שושן כהן), והיה

כל אדם יראה בתלמיד שלו פוטנציאל: 'התלמיד הזה עשוי לתת לי חלק גדול בעולם הבא', 'התלמיד הזה עשוי לפרנס את כל החידושים שחידשתי', בלויי סחבות ופתיתי ניירות הוא מסדר ועורך אותם, הכל יראה אחרת. לכן אל תזרוק שום תלמיד¹¹. תסבול תלמיד אחד שלא יכול לשלם. תסבול אותו, אל תוציא אותו, תאמר לו: תגיד שאתה משלם, כדי שלא יעשו לי כמה כמון ואני לא יכול לעמוד בזה. אבל אין דבר, תלמד אותו, ומחר המוח שלו במקום לעסוק בהבלי הבליים של הקומוניזם (ראה כאן הערה 11) שהיום ירד מן העולם, אדרבה תעשה אותו בתורה, תעשה אתו מידות טובות, והוא ילך ויחזיר אלפי אנשים בתשובה. ככה צריך להיות.

השלמת הפרשיות שהחסירו

י. שאלו אותי אם חסרו כמה פרשיות, למשל פרשת ויקרא וצו לא אמרו אותם, כי התפללו בבית מחשש הקורונה, ואחר כך מצאו דרך להתפלל בעשרה, או שהיו חלק בפנים וחלק בחוץ, וקראו פרשיות שמיני, תזריע, מצורע, אחרי מות, קדושים, ועכשיו בעזרת ה' בשבוע הבא הכל יתאוויר והכל יסתדר¹², ורוצים להשלים את הפרשיות שחסרו, יש לנו ויקרא וצו להשלים, האם יקראו פרשיות ויקרא וצו ומיד אחר כך אמור, או נאמר, מה אתה מדלג על שמיני, תזריע, מצורע, אחרי מות, קדושים, נכון שקראת אותם, אבל אתה קורא את התורה למפרע, אחרי שהגעת לאחרי מות קדושים, פתאום אתה חוזר ו"יקרא אל משה"? איפה היית עד עכשיו? אז תקרא את הכל ואז יהיה טורח ציבור שאין כמוהו, ישבו אנשים וישמעו פרשיות ויקרא, צו, שמיני, תזריע, מצורע, אחרי מות, קדושים, אמור, שמונה פרשיות, יברחו לו באמצע הקריאה... די מספיק, מה הדין?

שישלימו רק את הפרשיות שחסרו

יא. הדין הוא שלא צריך לקרוא את הכל, אלא מה שקראת כבר קראת, ומה שנשאר תשלים. מנין לנו? כי מרן כותב דבר כזה בשלחן ערוך (סימן קל"ז סעיף ג'): **"אם דילג פסוק אחד ולא קראו"** - אדם קרא בתורה ועינו קצפה רבי בן ציון חדאד ז"ל כל שבת קורא בספר בן פורת יוסף, יש בו גם חידושי גמרא, וגם דרושים, וגם חידושי תורה, וגם שאלות ותשובות קצרות מאד ורבי כלפון מפתח אותם. את החלק של השאלות ותשובות השאירו אותו עשר שנים אחרי פטירתו עד שערך אותו, כי זה הלכה למעשה. רבי כלפון ערך אותו, סידר אותו, והדפיסו אותו. ספר בן פורת יוסף מתוק מדבש, יש לנו הספר הזה. אי מי עזר לו יותר? בנים לא היו לו, אבל התלמידים היו לו יותר מבנים.

11. הרב עובדיה ע"ה מספר על אחד שמו 'לייבל טרוצקי' (זה שם מזוהר, לייבלה זה שם ידוע אצל היהודים ברוסיה, והמשפחה שלו טרוצקי), שאמו לא יכלה לשלם שכר לימוד (או יכלה ולא רצתה לשלם, אני לא זוכר, אולי יש שתי נוסחאות), אז המלמד אמר לה: גברת אני לא יכול להחזיק את הבן שלך בלי תשלום, תשלמי! אמרה לו: אין לי, אני לא יכולה לשלם. אמר לה: אין לך? תקחי את הבן שלך. והיא לקחה אותו. והוא היה מוכשר מאד, היה נואם בחסד, כשהיה נואם היו באים אלפים ורבבות גויים לשמוע אותו, והוא יצא מהדרך הטובה והתחבר לקומוניסטים, הוא יסד את הקומוניזם בדיבורו, היה לו דיבור מיוחד, כובש. (אמרו פעם אחת בא לנאום, אלפים ורבבות באו לשמוע אותו, ותלמידי הישיבה שגדלו אתו בילדותו, הסתכלו מהחלונות לשמוע איך הוא נואם, תראה לאיזה גדולה הגיע לייבל טרוצקי...) והוא הגיע לדרגה אחר דרגה אחר דרגה, עד שבא סטאלין ימח שמו אמר מה זה? יהודי יכבוש את רוסיה?! חס וחלילה. הוא יכבוש את אמא רוסיה?! בשום פנים. מה הוא עשה? חיסל אותו. שלח מישהו להרוג אותו, נגמר. הפסיד גם את העולם הזה וגם את העולם הבא. והרב עובדיה ע"ה אומר: **כל זה בגלל המלמד שלו.**

12. ביום ששי יש לנו הילולא דרבי מאיר בעל הנס, והוא יביא לנו הרבה נסים, אין קורונה בישראל, גמרון, כל איש שרוצה ללמוד את כל התורה יעשה, "איש הישר בעיניו יעשה" (שופטים י"ז), ואין לך ישר כמו התורה. ללמוד תורה. ללמוד תורה.

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוגה ע"י מגיהים מוסמכים מיושבת כסא רהמים

נועה או נעה?

יג. נשאלתי עוד שאלה. אחד נולדה לו בת והחליט לקרוא לה נעה, ושאל: **איך כותבים 'נעה' בוא"ו או בלי וא"ו? אמרתי לו שיכתוב בלי וא"ו.** ולמה? **כי בתורה 'נעה' תמיד כותבה בלא וא"ו** - "מחלה ונעה חגלה מלכה ותרצה" (במדבר כ"ו ל"ג). "ותהינה מחלה תרצה וחגלה ומלכה ונעה בנות צלופחד" (במדבר ל"ו י"א). וכך כתוב שלוש פעמים בתורה נעה, ואף פעם אין בה וא"ו. אמרו לי: ומה הבעיה אם נכתוב עם וא"ו, מה יש בזה? אמרתי להם **כל דבר שכתוב בתנ"ך חסר, כותבים אותו חסר**, וגם כאן זה כתוב חסר בלי וא"ו. וגם הרמ"א כותב באבן העזר (סימן קכ"ט סעיף ל"א): דבר הנמצא בכתוב לפעמים חסר ולפעמים מלא הולכים אחר הרוב, שאם יש מקומות שהוא מלא ומקומות שהוא חסר הולכים אחר הרוב. אם הרוב מלא, כותבים מלא, ואם הרוב חסר כותבים חסר. וא"כ קל וחומר שאם נמצא תמיד חסר, שכותבים חסר. ויש לי עוד סיבה, **נועה בוא"ו זה גמטריא ס"מ** (131) ולא כדאי להזכיר את השם של המלאך הזה.

שלמה שלמה

יד. והנה ראייה, כולנו כותבים "שלמה" בגט בכתובה ובכל מקום. ולכאורה מאיפה אתה יודע שקוראים את זה "שלמה"? אולי הכוונה שלמה בשי"ן שמאלית? ויש שם כזה שלמה בשי"ן שמאלית, והוא כתוב בסוף רות (ד; י"ח-כ"א): ואלה תולדות פרץ, פרץ הוליד את חצרון, וחצרון הוליד את רם, ורם הוליד את עמינדב, ועמינדב הוליד את נחשון, ונחשון הוליד את שלמה, ושלמון הוליד את בועז. (היו לו שני שמות: "שלמון" ו"שלמה"), היה שם שלמה בשי"ן שמאלית, וא"כ וכי מי שרוצה לכתוב שלמה יעשה לו שי"ן ימנית, שלא יגיד שלמה? לא עושים ככה, אלא כולם יודעים שזה שלמה, וכותבים בפשטות שלמה וכולם מבינים שזה בשי"ן ימנית.

שלמה שלמה שלמה שלמה

טו. ויותר מזה בילדותי שמעתי סיפור ממורי ורבי **רבי יצחק בוחניץ ע"ה**, שפעם **רש"י** ערך נדודים (אמנם הסיפור הוא לא נראה אמתי, אבל יתכן שהשמות התחלפו), ובתוך הנדודים שלו הגיע לספרד לביתו של **רבי יהודה הלוי**¹⁵ (שהיה מכובד מאד אצל המלך, כי היה יועץ ורופא שלו)¹⁶. רש"י דפק על הדלת ושאל המשורר כאן? האם יש כאן משורר? אמרו לו המשורר לא בבית. והנה לאחר שיצא רש"י שמו לב שהחליפה של רבי יהודה הלוי נעלמה, אמרו ודאי שה"אורח פורח" הזה לקח את החליפה של האדמו"ר המשורר שלנו. רצו אחריו, הרביצו לו, ואמרו לו: "תביא את החליפה!" רש"י אמר להם: איזו חליפה? "זאת חליפתי זאת תמורת זאת כפרתי..." מה אתם רוצים ממני? אמרו לו: אתה גנבת את החליפה, אחרת איך היא נעלמה? ולא זזו משם עד שרש"י שילם את מחיר החליפה (טיפשים אלה, לא ידעו מי זה רש"י). רש"י יצא מן הבית, לקח גיר וכתב על הדלת: "**שלמה, שלמה, שלמה, שלמה**". אחר כך בא רבי יהודה הלוי וראה מה שכתוב על הדלת, ושאל מה זה? מי כתב את זה? כתב כל כך יפה. אמרו לו משרתי, זה איזה "אורח פורח" שגנב לך את החליפה ואנחנו

משורה לשורה. **"אם הוא במנחה בשבת או בשני וחמישי, וקרא עשרה פסוקים בלא הפסוק המדולג אינו חוזר"** - כי בדרך כלל לא קוראים בדיוק עשרה פסוקים, אלא פסוק או שניים יותר, וא"כ אם דילג פסוק אחד אבל קרא עשרה, אינו חוזר. **"ואם לאו, חוזר"** - כלומר אבל אם לא קרא עשרה פסוקים צריך לחזור. **"אבל בשבת אפילו דילג פסוק אחד, חוזר וקורא"** - והכוונה לשבת בשחרית. **"ואפילו אחר שהחזיר את התורה ואמר קדיש"** - דהיינו שהחזיר את הספר תורה, ואמר קדיש - **"חוזר וקורא, הוא ושנים עמו"** - מה הכוונה? שקורא אותו פסוק שדילג ושני פסוקים נוספים, פסוק לפניו ופסוק לאחריו, או שני פסוקים לפניו או לאחריו. והעיקר שלא יפחות משלושה פסוקים. ולמה? כי צריך להיות קטע מובן, ולא לקרוא סתם פסוק: "וידבר ה' אל משה לאמר" ולא מובן מה אמר לו, לכן קורא עוד שני פסוקים שיהיה ענין כל שהוא. **"ואפילו הפטיר והתפלל מוסף חוזר וקורא"** - אפילו אם כבר קראו את ההפטרה והתפללו מוסף, ופתאום נזכר שדילג פסוק אחד קורא אותו עם עוד שני פסוקים. ולכאורה זה לא בסדר, כי אתה כבר גמרת את הפרשה א"כ איך אתה חוזר אחורנית? אלא זה בסדר, כי העיקר שאתה משלים את הפסוק שהחסרת. וגם כאן אותו דבר, **שישלימו רק את הפרשיות שחסרו.**

מדוע לא אומרים 'ה' צבאות עמו

יב. יש חברה טלפונית "ימות המשיח"¹³, ושם אומרים דברי תורה בין מנחה לערבית וכשמגיע זמן תפילת ערבית אומרים קדיש "על ישראל" (כי כאומרים תורה שבעל פה אומרים קדיש "על ישראל"), ואחר כך מתחילים "הוא רחום". ושאלו אותי מדוע לא אומרים "ה' צבאות עמו" וקדיש? אמנם קדיש כבר אמרנו, אבל למה נדלג על פסוקי "ה' צבאות עמו"? אבל את זה ראיתי הלכה למעשה לא אחת ולא שתיים אצל הרב **עובדיה ע"ה** שעשה כך. אמנם יש חכם אחד עקשן שאומר, לא ראית טוב, והרב עובדיה אמר "ה' צבאות עמו" וקדיש. אבל החכם הזה חולם, **אני הייתי על ידו - כסא על יד כסא, וכאשר היה גומר את השיעור כשהיה בא למסור שיעורים בישיבה, היה אומר קדיש ומיד מתחיל "הוא רחום יכפר עוון" ולא אמר "ה' צבאות" ולא קדיש.** ובאמת מדוע לא לומר "ה' צבאות עמו"? יכול להיות שיש מקור לזה שכל הפסוקים של "ה' צבאות עמו" באו בשביל הקדיש, ועכשיו שאמרנו קדיש בצורה אחרת די בזה, ואמנם לא ראיתי את זה מפורש בכף החיים, ואדרבא אמרו לי שיש סתירה לזה בדבריו. אבל מסתמא הרב עובדיה ראה את זה ופסק אחרת או שראה כך אצל רבותיו. (ואיני יודע את המקורות לזה, ומי שיכול להביא לי אותם תבוא עלי ברכה). **לא כל דבר שהרב אומר צריך לומר "אני חולק עליך"**¹⁴. לא כך צריך לעשות, **אלא אם הרב עשה כך, זה מעשה רב וזה הלכה למעשה.** [שוב הראוני **בשעה"כ** (ד"ב ע"א) והובא בפתורא דאבא (דכ"ד ע"א) בהגהת מהרש"ו **דטעם הפסוקים השלשה** (ה' צבאות עמו וכו'), **כדי שלא יהיה קדיש ראשון על דבר ריקם.** ע"כ. מכלל דאין צורך באמירתם כשאין אומרים קדיש].

13. וכי אלו ימות המשיח, שכל אחד מתפלל בבית ושומעים את הדברים שם, וכל מאן דכפין ייתי ויכול? ויש "ימות המשיח" בשעה שנים וששע שלושה וששע ארבע, והמשיח יבוא לכל אחד לפי השעה שלו...

14. על מי אתה חולק? על גאון עולם אתה חולק! איך אתה אומר "אני חולק"? מי אתה בכלל? יש אחד שהיה פעם אצל החילונים ואחר כך חזר בתשובה, וכאשר מתווכחים באיזה נושא, הוא לא אומר אני חושב אחרת, אלא אומר לחבירי: "אני חולק עליך", מה אתה רבי יהודה או רבי מאיר או רבי יוסי?! מי אתה?! לא אומרים "אני חולק עליך", אלא אומרים "אני חושב אחרת", מותר לך לחשוב ולהגיד מה שאתה חושב, אבל לא לומר "אני חולק עליך", אלא אחרי שהוא חזר בתשובה, הוא למד שזה חולק על זה, וזה חולק על זה, והוא חושב שגם הוא אחד מן החולקים...

הכרחנו אותו לשלם. אמר להם: לכו תביאו אותו, וכי ראיתם בעיניכם שהוא גנב?! אמרו לו: לא ראינו, אבל אנחנו חושבים שהוא הגנב. יפה מאד, חושדים בבן אדם ולוקחים ממנו כסף... הלכו והביאו אותו, ורבי יהודה הלוי דיבר אתו, ומצא את רש"י מלא חכמה דעת ותבונה¹⁷. ראה כך רבי יהודה הלוי, השתאה, איך יכול להיות שחושדים בחכם כמוך?! כמה לקחו לך? אמר לו מאה שקל. אמר לו רבי יהודה הלוי: קח מאתים, מאה על החשד, ומאה הכסף שלך. אבל תגיד לי מי כתב על הדלת? אמר לו אני כתבתי. שאל אותו ולמה אתה כותב חמש פעמים "שלמה", נגד עין הרע? אמר לו בא תראה. לקח רש"י גיר וניקד: **שְׁלֹמָה שְׁלֹמָה שְׁלֹמָה שְׁלֹמָה שְׁלֹמָה**? אמר לו מה אתה כותב? הסביר לו רש"י שְׁלֹמָה זה מדוע, כמו **"שְׁלֹמָה** אהיה כעוטיה" (שיר השירים א'; ז), **שְׁלֹמָה** זה אני, **שְׁלֹמָה** - זה שמלה - חליפה. **שְׁלֹמָה** - כי אמרו לי לשלם חליפה שלמה ולא רק חצי **שְׁלֹמָה** - שילם אותה... אם כן רואים שאפשר לקרוא את המלה "שלמה" בחמישה אופנים (והוא לא הביא את האופן הששי שיש אדם ששמו שלמה בשי"ן שמאלית).

'ארהן' פרעה' בנימן' ו'ביה'?

טז. ועוד, וכי מישהו יעלה על דעתו לכתוב שלומה עם וא"ו אחרי הלמ"ד? הרי כולם כותבים בלי וא"ו, וכי כותבים פרעה או אהרן עם וא"ו? איך תדע שהכוונה אהרון אולי הכוונה אֶהָרֶן? מאיפה אתה יכול לדעת? אלא ישנם מלים שידועים כך. וגם מרן (אה"ע סי' קכ"ט ס"ל) כותב על המלה בנימין שכותבים אותה "חסר יו"ד בתרא", **בנימן** ולא בנימין, כי ברוב הפסוקים בתורה כתוב בנימן חסר יו"ד אחרונה, ואולי אחד יקרא מלה אחרת, יקרא בְּנִימָן? אלא כולם יודעים שקוראים את זה בנימין. והיה שם של אשה בג'ר"ב שקראו לה: **"בייה"**¹⁸. והייתה אחת כזאת שלא הסתדרה (מה לעשות?) והיה צריך לכתוב לה גט. והיה ספק איך לכתוב את שמה. והבית דין כתבו אותה בשני יודי"ן **"בייה"**, ואני זוכר שבשו"ת זרע דוד¹⁹ (אה"ע סי' ט"ו) הביא פוסקים שאומרים שכותבים "ביה" ביו"ד אחת, ולמה? מפני שבערבית כותבים עם יו"ד אחת (עם שד"ה, ושד"ה בערבית פירושה דגש). וא"כ גם כאן נכתוב "ביה", ואין בגט לא שד"ה ולא דגש, וידוע לקרוא את זה "ביה". ולא חששו שיקראו את זה **"בייה"**: כמו: **"במנא דכשר למקניא ביה"** (ב"מ דף מ"ז ע"א). רואים שלא חששו לזה וכתבו ביה ביו"ד אחת. (אמנם מזה"ר רבי כלפון ע"ה פסק (ברית כהונה אה"ע מערכת הבי"ת אות י"ג) שכותבים **"בייה"** בשני יודי"ן, אבל הוא לא ציין מקור לדבריו. ומה שזכור לי שבזרע דוד הביא דעה שכותבים את השם ביה דווקא ביו"ד אחת).

בדיעבד חסר שכתבו מלא כשר

יז. ובדיעבד אם אדם כתב את החסר מלא, כשר. מרן בב"י (אה"ע סי' קכ"ט) כותב על שם **"הלל"**, בשם מצאתי כתוב (ספר שהיה כתוב בכתב אשכנזי, ומרן לא ידע מי זה המחבר) שכותבים הלל ביו"ד, ולמה? בגלל שבפסוק **"עבדון בן הלל הפרעתוני"** (שופטים י"ב, י"ג. זה אחד השופטים שהיה קצת לפני שמשון) כתוב הלל בלי יו"ד, ובעל **"מצאתי כתוב"** אמר: כתוב במסרה **"לית חסר יו"ד"**, והוא הבין שאין מלה כזאת חסרה יו"ד, אלא כל פעם שכתוב **"הלל"** בתנ"ך זה כתוב **17.** האבן עזרא מזכיר את רש"י בסילודין ובהבה רבה: **"כוכב דרך מצרפתה, מחנה ערך על יטבתה. שלום בואו, הוא וצבאו, מסיני או, מציון אֶתָה וכו', מלאך קונה, אצלו חונה, חזק מותני, המתניתא"**. והוא שקרא לו שם **"פרשנדתא"**.

18. מאיפה הגיע השם הזה? **"באי"** בערבית פרושה **"המלך"** (כמו ש"עמר באי", פירושו מצות המלך). ולא ממש מלך, כי המלך העיקרי היה בטורקיה, אבל היו לו שלוחים בכל המדינות, בתונסיה יש **"באי"**, במרוקו יש **"באי"**, באלג'יר יש **"באי"** וכדו'. והאשה המוכבדת קוראים לה **"בייה"**, מי שנולדה לו בת מאחל לה שתהיה **"בייה"** - כמו מלכה.

19. חיבר אותו **רבי סאסי כהן ע"ה** שהיה גאון גדול, ונפטר בשנת תרס"ה. ויש לו שאלות ותשובות זרע דוד, שערך אותם הדוד שלי **רבי שלמה מאזוז ע"ה**.

ביו"ד, וא"כ צריך לכתוב **"הילל"** ביו"ד. אבל זה לא נכון, כי אין בתנ"ך עוד פעם אדם בשם הלל, אלא אחד היה ופרסמו הכתוב **"עבדון בן הלל"** וזהו. אם כן מדוע שנכתוב אותו ביו"ד, הרי יש לזה משמעות הלל [ענין הארה ונוגה], כמו **"איך נפלת משמים הילל בן שחר"** (ישעיה י"ד י"ב). ומרן כתב את זה **"בב"**, אבל כשהגיע לשלחן ערוך (שם סעיף כ"ח) פקפק בזה, וכתב את ההלכה הזאת בשם **"יש מי שאומר"**, ואחר כך בבדק הבית (והרמ"א לא ראה אותו), כתב מרן שה"מצאתי כתוב" לא הבין את המסרה, כי היה כתוב במסרה: **"לית שום בר נש, וחסר"**. והכוונה **אין עוד אדם בכל התנ"ך עם שם כזה**, (אלא יש רק הלל בתור פעל כמו: **"כי הלל רשע על תאות נפשו"**) (תהלים י"ג), אבל הלל שם בן אדם אין) **והוא חסר**. וגם **הגר"א** בביאורו על השלחן ערוך (ס"ק מ"ג) כתב על דברי המצאתי כתוב, שהוא לא מבין כלום במסרה ולא מצא ידיו ורגליו, והלל כותבים אותה בלי יו"ד. אבל הרמ"א ראה שמרן כתב בשם יש מי שאומר לכתוב הלל ביו"ד, ולא ראה את דברי מרן בבדק הבית. אז כתב שאפילו אם תמצא לומר שצריך לכתוב בלא יו"ד, מכל מקום אם כתב מלא במקום חסר יצא ידי חובה. אבל זה בדיעבד, ולכתחילה כותבים איך שכתוב בתנ"ך.

המורם מכל האמור

יח. ויש לנו את **הרב אביגדור נבנצאל שליט"א**²⁰, והוא כותב את שמו **"אביגדור"** בלא וא"ו ועושה חולם, ואף פעם לא כותב אביגדור בוא"ו. ובתנ"ך בדברי הימים כתוב פעם אחת אביגדור בוא"ו (דברי הימים א' ד', י"ח) ופעם בלי וא"ו (שם פסוק ד'), ומשום מה הוא החליט לכתוב בלא וא"ו (ואינני יודע את הסבה שלו, אולי משום ענוה). **וא"כ גם השם הזה נעה אין צורך לכתוב אותו בוא"ו, כי בכל התנ"ך נכתב בלא וא"ו.** וכמו שאמרנו שהרמ"א כותב שאם ישנה מלה שפעם היא חסרה ופעם מלאה, הולכים אחר הרוב. אבל שאלו אותי אם נכתוב נעה בלי וא"ו, יגידו **"נעה גם נדה"** (קינת **"בורא עד אנה"**). אבל תמיד אפשר לטעות, כי **"פרעה"** אפשר לומר פְרָעָה כמו **"כי פְרָעָה אהרן"** (שמות ל"ב, כ"ה), ושלמה אפשר לטעות ולומר כמו כל המלים שאמרתי. אבל בכל זאת כותבים כמו מה שנכתב בפנים. **וכאן יש עוד טעם שהשם נועה בוא"ו מזכיר את השם של אותו מלאך שהוא לא בסדר**²¹ כמו שאמרנו, **לכן עדיף לכתוב נעה בלי וא"ו, ומי שכתב נעה בוא"ו יש לו על מי לסמוך, כי חסר שכתבו מלא יצא ידי חובה.** וכמו אחת ששמה **"מחלה"** כמו **"מחלה ונעה"** (במדבר כ"ו ל"ג), וכי סלקא דעתך לעשות לזה ניקוד כדי שלא יקראו את זה מְחָלָה, לא עושים ככה, כי כולם יודעים שאין אשה ששמה מְחָלָה, וקוראים את זה מחלה בשו"א. וא"כ אותו דבר ב'נעה', כי כולם יודעים שאין אשה ששמה **"נעה ונדה"**, לכן קוראים את זה נעה. אפילו שלא כתוב וא"ו.

"אלוני ממרא"

יט. יש בפרשה דבר נפלא מאד ששמעתי **מרבי אפרים בוכריץ ז"ל** מחיפה לפני שנים רבות²², ואי אפשר להאמין כמה דברים אתה יכול למצוא בתורה. **20.** תלמידו המובהק של **הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך ע"ה**, והוא תלמיד חכם גדול שכולם שומעים בקולו, גם החסידים גם **"נטורי קרתא"**, כולם, ומה שיפסוק מקובל על כולם. **21.** ומצאנו כמה פעמים שהפוסקים חוששים לגימטריאות ורמזים. למשל, היו נהגים לומר: **"תכתבו לשנה טובה"**, ואמרו אל תגידו ככה, כי זה ראשי תיבות: **תל"ט**. וזה לשון קללה. אלא **צריך לומר: "לשנה טובה תכתבו"**. ואותו דבר בנוסח **"היום תפקדנו לחיים טובים"**, שאומר הבן איש חי (ש"א פרשת ניצבים אות כ"א) שלא לומר כך, כי זה ראשי תיבות: **תל"ט**, וזה לשון קללה. אלא יאמר **"ותפקדנו ברחמיך לחיים טובים"**. או **אדם שהיה בתענית חלום וכדומה, שאחרי שמתירים לו את החלום**, לא אומרים לו: **"לך אכול בשמחה לחמך"**, אפילו שזה פסוק בקהלת (ז' ט). אלא **אומרים לו: "לך בשמחה אכול לחמך"**, ולמה? כי **"לך אכול בשמחה לחמך"** זה ראשי תיבות: **"לאב"ל"** בר מינן (ב"י או"ח סי' ר"ט). א"כ אנחנו רואים שחוששים לראשי תיבות גימטריות וכדומה.

22. והוא היה הרב של הטכניון, וביום ששי היה נותן שיעורים בתורה בפרשת שבוע

בשנת תשנ"ב (1992) הייתה אלוני שרת החינוך²³, ופעם אחת דיברה יותר מדאי על אברהם אבינו איך רצה לשחוט את בנו, ועל שרה אמנו איך גרשה את הגר - פיה פתחה בטפשות ולא בחכמה... והיה עליה רעש גדול וכתבו ביתד: "יום שחור לעם ישראל, יום שחור למדינת ישראל", ובסוף החליטו להחליף אותה ובמקום שרת החינוך (לא "שרת החינוך", אלא "צרת החינוך"...) נתנו לה שרת התרבות²⁴, הטכנולוגיה, המדע, והאומנויות. ובא החכם הזה ואמר לי, אתה יודע שזה כתוב בתורה? התפלאתי, איפה זה כתוב? אמר לי כתוב בפסוק: **"ותטמא הארץ, ואפקוד עונה עליה, ותקיא הארץ את יושביה"** (ויקרא י"ח, כ"ה). **"ותטמא"** ראשי תיבות: תרבות, טכנולוגיה, מדע, אומנויות. ומתי קרה הדבר? בשנת תשנ"ב - **"ותטמא הארץ"** גימטריא: **תשנ"ב** בדיוק. **"ואפקוד עונה עליה"** עונה גימטריא **ס"מ** (131). כי כשהארץ נטמאה על ידי האישה הנוראה הזאת, ה' אומר שהוא מפקיד את הס"מ על המדינה הזאת. **"ותקיא הארץ את יושביה"** - למה? כי זו האשה הראשונה שהרשתה לעשות "מצעד התאווה" - מצעד הגאווה (מצעד הבערות, מצעד הטפשות ומצעד האינולת)²⁵. ובגלל זה הקב"ה קורא לס"מ ואומר לו אתה תהיה אחראי על הארץ הזאת. ומה יצא מזה? **"ותקיא הארץ את יושביה"** - החזירו את יריחו ואת עזה, ואחר כך גם את גוש קטיף וכו'. **שאדם לא יחשוב שהעולם הפקר, הוא לא הפקר.**

זו לא טרחא אלא מאיילא

כ. ויש דבר בקריאה של היום [בתפלת מנחה] שאנשים לא יודעים אותו. כתוב **"לא יטמא בעל בעמיו להחלו"** (ויקרא כ"א ד'). ובמלה "להחלו" יש טרחא בה"א, ולכאורה איך אפשר לקרוא את זה? **הרי טרחא מפסיקה בין ענין לענין.** וכאן היא נמצאת באמצע המלה, איך זה יכול להיות? **אלא זו לא טרחא זה נקרא "מאיילא"**²⁶. וזה כמו געיא וזה הכל, זו לא טרחא וזה לא טעם מפסיק בכלל, ואפילו לא טעם משרת, אלא הוא פחות משרת. **ומהו הסימן שנדע מהי מאיילא ומהי טרחא,** הרי הן דומות זו לזו בדיוק? הסימן הוא **שכאשר אתה רואה טרחא ועוד טעם (סוף פסוק) במלה אחת, תדע שזו "מאיילא"**. וגם כאן כתוב "להחלו" ויש טרחא על הה"א, והרי אי אפשר לחלק את המלה לשנים, אלא שזו מאיילא. ואותו דבר בפרשת פנחס, כתוב **"וביום הביכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם"** (במדבר כ"ח כ"ו), שיש על המלה "בשבועותיכם" טרחא, וכשהטרחא היא באמצע מלה, זו "מאיילא" כמו שאמרנו. ויש דבר כזה גם במגילת רות: **"ותאמרנה לה כי אתך נשוב לעמך"** (רות א' י'), ובתנ"ך קורן המלה "ותאמרנה" בטרחא, ויש מקף בין "ותאמרנה" למלה "לה", וא"כ איך יתכן מצד אחד טרחא ומצד שני מקף? הרי זה "חמר- ובפריק אבות וכדומה.

23. והיא ידעה שזה לא מתאים לה כל כך, כי איך היא יכולה להסתדר עם חרדים, אז היא אמרה **לרב משה מאיה שליט"א** (יבדל לחיים ארוכים): זה "סימביוזה", שאל אותה מה הפירוש? אמרה לו שישנם בעלי חיים שהם לא יכולים לחיות לבד, והם חיים בעל חיים ועוד בעל חיים, כל אחד מוצץ את הנגעים של השני וכך שניהם מתקיימים. אני לא חרדיה (היא חילונית נגמורה), ואתה חרדי, אבל שנינו ביחד מסתדרים. וכשהיא הוחלפה ביוסי שריד היה יותר גרוע, עד שאמרו עליה: "כלב נובח אינו נושך", כי הראשונה הייתה מנבחת אבל לא נושכת, כי היא יודעת שהיא יכולה ככה להרוס את הממשלה.

24. **והרב עובדיה ע"ה** אמר זו לא שרת התרבות אלא שרת התרבוש, תשים לה תרבוש על הראש...

25. יקח עוד כמה שנים עד שיפקחו עיניהם, ולא רק בארץ אלא בכל העולם כולו, ויראו שהמצעד הזה, תחילתו חורבן וסופו חורבן.

26. ואני לא ידעתי מה זה השם "מאיילא", ושלחתי לחכם אחד ששמו **רבי מאיר מן ז"ל**, ואמר לי זו מלה ערבית, ופירושה "נטויה" [כי היא כצורת הטרחא אלא שנטתה ממקומה, כי הטרחה היא בסוף התיבה ומאיילא היא בתחלת התיבה]. אחר כך ראיתי שזה כתוב בספר לחם הביכורים (עמ' ש"ס בנ"מ). עד שאני שולח לירושלים לד"ר או חכם רבי מאיר מן, זה כבר כתוב בלחם הביכורים שלנו...

גמל" (עירובין ל"ה ע"א)... זה מושך מכאן וזה מושך מכאן. אלא זו לא טרחא, זו "מאיילא", שעומדים בה קצת כמו געיא, תעמוד קצת במ"ם וזה הכל. צריך להכיר, כשאתה רואה טרחא באמצע מלה ויש בה עוד טעם, זו לא "טרחא" אלא "מאיילא". ולא צריך להאריך בה אלא לעשות אותה כמו געיא קטנה וזה הכל.

רבי מאיר בעל הנס זיע"א

כא. **רבי מאיר בעל הנס ע"ה** [שההילולא שלו השבוע] היה חכם גדול, והגמרא (גיטין דף ס"ז ע"א) מכתירה אותו: **"חכם וסופר"**, מה הפירוש "חכם וסופר"? שהיה אומר כל דבר בחכמה, והייתה לו פקחות מיוחדת, ולא עמדו חבריו על סוף דעתו, ולא תמיד הסכימו להלכה כמותו (עירובין דף י"ג ע"ב), אבל הוא היה חכם באופן טבעי. והיו שואלים אותו שאלות והיה עונה על המקום. ונספר עליו סיפור אחד קטן. פעם רבי מאיר בעל הנס היה צריך לנסוע לאיזו עיר, ובאמצע הדרך היה צריך ללון באיזה בית מלון. אבל שמע שבעל בית המלון הוא רוצח וגנב. ומה היה עושה? היה אומר לאורחים: אצלי במלון מחליפים את האורחים בארבע לפנות בוקר²⁷. והיה מעיר אותם כשעדיין חושך בחוץ ואומר להם: "קום! קום! אני צריך לפנות בוקר²⁸, באים אנשים חדשים". והאורח היה הולך, והיו מתנפלים עליו בדרך שודדים, ולוקחים את כל אשר לו, ובאים לאותו רשע בליעל בעל המלון ומחלקים ביניהם את הכסף. וכך היה עושה לכולם. רבי מאיר שמע על זה, ואמר לעצמו: מה אעשה? אם אישן בדרך, זה מסוכן, אי אפשר, וללכת בלילה גם זה לא אפשרי, נעשה משהו אחר. מה עשה? הסכים לישון באכסניה הזאת, ובארבע לפנות בוקר כשהעיר אותו, אמר לו רבי מאיר תשמע, יש לי שותף וחבר שהולך אתי ושמו **"כי טוב"**, שאל אותו בעל המלון, איפה ה"כי טוב" הזה? מדוע הוא לא בא אתך? אמר לו: אין לו שלם כסף, אז הוא נמצא בבית הכנסת, ההוא מיהר לבית הכנסת, והחל לקרוא בקול גדול: **"כי טוב! כי טוב! רבי מאיר קורא לך, כי טוב!"** ו"אין שם איש וקול אדם כי אם הסוס אסור והחמור אסור" (מלכים ב' ז', י'). חזר לרבי מאיר ואמר לו חברך לא ענה לי. אמר לו רבי מאיר, מה נעשה, תקפה עליו משנתו (אבות פרק ג' משנה י') - אל תקרי משנתו אלא שנתו... השינה שלו תקפה עליו ונרדם. וכאשר הגיע השחר, רבי מאיר לקח את המזוודה שלו ופנה ללכת, אמר לו בעל המלון: "איפה הכי טוב שלך?" אמר לו רבי מאיר: "הגיע כבר" אמר לו איפה הוא? אמר לו כתוב **"וירא אלקים את האור כי טוב"** (בראשית א' ד'). **האור זה "כי טוב"**, זה החבר שלי, רצית להוציא אותי לדרך בלילה? אני לא יוצא, אלא אני מחכה עד שהאור - כי טוב - יגיע. וזו הייתה חכמה מיוחדת של רבי מאיר.

מי שברך אבותינו הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים וכל הקוראים בבית נאמן בארץ ובחוצה לארץ²⁹. השי"ת יברך אותם בבריאות איתנה והצלחה רבה ורפואה שלמה, ויבטל נגע הקורונה מעלינו. ונזכה כולנו לשנים טובות בריאות ונעימות. אמן כן יהי רצון.

27. לא כמו היום שבתי המלון אומרים לאורחים מהבוקר, תתכונן, היום אתה יוצא, ובשתיים בצהרים באים דיירים חדשים.

28. יש שיר כזה: קום קום קום, בקומקום תה. קום שתה. התה קר? קח קפה. הקפה מר? קח סוכר. אבל שם לא היה קפה ולא סוכר, כי לא היה נותן להם כלום...

29. עכשיו לא מוציאים הרבה אבל מוציאים כמה אחדים, יהי רצון שיוציאו פעם אחת את הכל מסודר.

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעורי של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

מי בתמונה?

הלכה נאמנה

אנחנו נוהגים לא להסתפר בימים האלה ומחפכים עד שבועות, ובג'רפא כלם מקפידים בדבר הזה. אבל זה מנהג רבנו האר"י (שער הכוונות דף פ"ו ע"ד), כי מדין מרו השלחו ערוך (סימן תצ"ג סעיף ב') זה מתר כבר מיום ל"ד לעומר [בבבאר]. האשכנזים מקלים בזה יום אחד לפניו, ומסתפרים ביום ל"ג לעומר, ואחר כך יש שלא מסתפרים עד שבועות (וראה ברמ"א שם סעיף ג'). ואלו הספרדים מחפכים עוד יום אחד עד יום ל"ד לעומר, ואחר כך יכולים להסתפר כל יום עד שבועות, כי כבר נגמרה האבלות של העומר. ואין דבר שאין לו רמז בתורה, כי תמיד ימי ל"ג ול"ד לעומר באים אחרי פרשת אמה, ושם כתוב 'וספרתם לכם ממחרת השבת' (ויקרא פרק כ"ג פסוק ט"ו), כלומר תסתפרו אחרי השבת [שקראו בה פרשה זו]. ומנהג האר"י רמזו בהמשך 'עד ממחרת השבת השביעית תספרו' (שם פסוק ט"ו), כלומר אחרי השבת השביעית של ימי העומר אתם יכולים להסתפר. ועל כל פנים עד יום ל"ד לעומר כל הספרדים לא מסתפרים. (גליון 112 אות ד')

ידע ידע

רבי שלמה אפרים לונטשיץ חבר ספר "עלילות אפרים", וספר "כלי יקר" על התורה (לא כלי יקר) [אית' בקמץ] אלא כלי יקר [בשנא] וזה משלשון הפסוק במשלי (פרק כ"ג פסוק ט"ו) "וכלי יקר שפתי דעת". והוא היה תלמידו של מהר"ל מפראג. ומנהגו ל מפראג העמיד תלמידים מיוחדים וישירים, שהעיון שלהם היה מיוחד, ולשונם היה מיוחד, והיו גאוני עולם, אחד מהם הוא בעל עלילות אפרים הנזכר, ועוד אחד הוא בעל תוספות יום טוב. (גליון 36 הערה 17).

חיבה

במראה דמות בפעולת שונות היא בראש והיא בסוף

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנחמד. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שעות 23 (חובה לציין שם וכתובת) נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערך.

פתרונות לחידה:

פתרון החידה: שבעה מספריו של רבנו יוסף חיים זצ"ל. בגליון הקודם בחזרה 8 אמר מרן שליט"א: הבן איש חי בצעירותו את כל הספרים שלו הוציא בעילום שם, חיבר כתר מלכות בכתב יד בעילום שם, חיבר שו"ת תורה לשמה ונדפס בעילום שם, כתב היולאל רבא של רשב"י, ומי ערך אותו לא כתוב. נדפס בעילום שם. היולאל דובי מאיר יש שם גימטריאית יפות מאד, ואני לא ידעתי מי עשה אותם, התברר שכן עשה אותם בני יוסף חיים, מה שהוא הוציא בילדותו על שמו זה אדרת אליהו על התורה וספר רב ברבות. הספר בן איש חי שהו הספר שלו הכי מפורסם בעולם, הדפיס אותו בגיל ששים וחמש בשנת תר"ת. תמיד ברח מפורסם ומעין הרע והמהלך. **הזוכה: אברהם נחמן - צפת**

פתרון התמונה: האנן הגדול הצדיק רבי שמעון חיזרי זצ"ל. חסידא קדישא ופרישא, ראה לתרומו והגן על עם ישראל בתפלותיו. נהגה קהילה גדולה בדרום חל אביב, והעמיד תלמידים רבים כבול ובתלמודי התורה שהקים. חיבר כששים ספרים, כמו "שער שמעון אחד" ועוד. נפטר ב"ט אדר תשע"ה. **הזוכה: אברהם נחמן - צפת**

למען תספר

בגמל והוא חזר בתורה לארץ ישראל. פשנפטר רבי חי טיב כתב החורט במצבקה בטעות: "מת בשנת תקצ"ז ט"ז איר", אז בא אליו רבי חי טיב בליקה, פמעט חנק אותו ואמר לו: "איך אתה כותב 'מת' הרי אמרו חכמים (מסכת ברכות דף י"ח עמוד א') שצדיקים במיתתם קרויים חיים", אמר לו: "בסדר, אז מה אעשה עכשיו?" אמר לו הרב שמרן יוסיף במצבקה את המלה "לא" בין השורות (ואז היה כתוב "לא מת"). וככה עשה, ומאז קוראים לו: רבי חי טיב לא מת. (גליון 13 אותיות לב - ל"ד והערה 16 - ספר השיעור עמוד רל"ח, וגליון 162 אות ט' והערה 29).

שנים של ברזל וצפרנים של נחשת

דניאל הנביא (פרק ו) מתאר ואומר [שראה בחלומן] שהיו ארבע חיות, הראשונה כמו אריה, וזו מלכות בבל, השנייה כמו דב, וזו מלכות פרס, "מסרבלים כדב" (מגילה י"ד ע"א), השלישית כמו נמר, ואלו היננים שרזיים מאד. אבל הרביעית לא ידע איך לתאר אותה, וכתב: תיה נוראה, מפחדה, תפקיה, ויש לה שנים של ברזל וצפרנים של נחשת, ועשר קרניים וכו' (עיין שם פסוק ז' ופסוק י"ט), הוא לא יכול לתאר אותה. איזו תיה שאי אפשר לתאר אותה? זו מלכות רומי, רומי המרשעת שחשבה לכבש את כל העולם, מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ" (תהלים ע"ג כ"ה), אבל הגיע זמנה ונפלה לחלוטין. מתי נפלה לחלוטין? בשנת "הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאד" (זה פסוק בבבאית עובדיה א' ב'), בזוי אתה מאד בגימטריא ארבע מאות שבעים ונשט, ורומי נפלה בשנה הזאת למנן הגוים, וזו שנת ארבעת אלפים רל"ו למנינו לפני אלק וחמש מאות שנה. אבותינו התנאים היו כל כך חוששים מהגברת המעצמה ומהעזות של רומי, עד שאמרו במדרש (ויקרא רבה פרשה כ"ט אות ב') על הפסוק: "מלאכי אלקים עלים וירדים בו" (בראשית כ"ח י"ב), שהם שרי אמות של מעלה [המלאכים הממנים על אמות העולם], ראה יעקב אבינו את השור של בבל עולה שבעים מדרגות ויורד (כל מדרגה פרושה שנה), ראה את השור של פרס עולה חמשים ושתים מדרגות ויורד, ראה את השור של נון עולה מאה ושמנים מדרגות ויורד, ראה את השור של אדום [רומי] עולה ועולה ועולה. שאל: מתי ירד הרשע הזה? אמר לו הקדוש ברוך הוא: אל תדאג, אם תגביה פנש ואם בין כוכבים שים קנה, משם אורידך נאם ה' (עובדיה ד' א'), גייע זמנו לרדת. אמנם המדרש לא אמר מתי, כי בזמן בעל המדרש הוא עוד לא ירד, אבל לבסוף רומי ירדה וירדה. ואלו התורה של רבי מאיר ושל רבי עקיבא ושל רבי שמעון בר יוחאי קצמת עד היום הזה. ולא רק שקצמת אלא גם תרגמה לשפות רבות בעולם. (גליון 162 אות ג').

הגאון הקדוש רבי חי טיב לא מת

ט"ז באיר הוא יום ההולא של רבי חי טיב, מגדולי חכמי תונס (תמיד אמרו שהוא נפטר ביום ט"ז בכסלו, אבל זה לא נכון, אלא נפטר ביום ט"ז באיר, איך ידענו את זה? כי חכם אחד בשם ר' נפאל ארדיטי העתיק את המצבקה שהיתה כתובה על קברו עוד בשנת תרס"ד, ושם כתוב ששנפטר "ביום ט"ז לחדש זיו", וזהו חדש איך נראה מלכים א' ו, א). מה המיוחד בחכם הזה? מספרים עליו שהיה עושה נפלאות כמו הבעל שם טוב, זה כתוב בספר תולדות חכמי תונס (עמוד ר"ח), של חכם אחד שהיה קרוב מאד לזמנו. אבל גם כתב חידושים על הגמרא שגשגרו עוזבים ונטושים ששים שנה, ובסוף לקח אותם רבי משה שתרוגו זצ"ל אחד הרבנים הגדולים של תונס, וערך אותם. רבי חי טיב נולד בסביבות שנת תק"כ. וכאשר היה כבן שלש עשרה שנה (בשנת תקל"ד), מרן החיד"א בא לתונס, והביאו לו כמה תלמידים. והוא כותב (מעגל טוב עמוד 57) : ראיתי נערים בני י"ג-י"ד חריפים קולעים אל השערה. החיד"א היה לו כשרון מיוחד להבין את הפשט כמו שצריך. ויש מסורת (הובאה בספר תולדות חכמי תונס עמוד קכ"ד) ששאלו אותו: מה עם התלמידים האלה? אמר להם: "מצאתי אחד ואמצעי משבח". מה זה אחד? ראשי תבות אברהם חי דוד, וזה שלשה בחורים: אחד אברהם, אחד חי (וזה רבי חי טיב) ואחד דוד. והאמצעי משבח, זה רבי חי המושבח מביניהם. (רבי חי הוא כנראה בן דודו של רבנו יצחק טיב מחבר ערו השלחן. וגם רבי חי טיב נקרא "רבי יצחק חי", אלא שהוא נקרא רבי יצחק חי טיב. והערך השלחן נקרא "רבי יצחק" [ללא חי"] (וראה בספר מגדולי ישראל חלק א' עמוד רצ"ג). ולפי חשבון שעשיתי, רבי יצחק טיב מבקר מרבי חי טיב פשע שנים, כי הרב ערו השלחן נולד בשנת תק"ג ורבי חי טיב נולד בשנת תק"כ (וראה בספר מגדולי ישראל שם עמודים רצ"ד ורצ"ה). והוא ידע הרבה דברים ברוח הקודש, ומספרים עליו ספורים מדהימים).

מספרים עליו שפעם בא איזה שלוחא דרחמנא (שד"ר) מארץ ישראל לתונס, כי היו לו הרבה קשיות על הרב "ערך השלחן", וכשהגיע וירד מהאניה, הלך רבי חי טיב לנמל והתלבש כמו סבל, ובא אל השד"ר ואמר לו: "כבודו, האם אני יכול לקחת לך את המזונדה?" אמר לו: "כן, אין קוראים לך?" ענהו: "חי טיב הסבל", והוא לא הכיר אותו. ובדרך שאלו רבי חי טיב למה הגיע לכאן, ויש לו קשיות בדברי תורתו של הרב שלכם", ענהו השד"ר. שאלו רבי חי טיב מה הקשיות, והשד"ר הקשה לו קשיא ראשונה, והשיב לו עליה רבי חי טיב, והקשה עוד קשיא והשיב לו, וככה קשיא אחר קשיא. אמר השד"ר: "אם

הסבל שלהם פזה גדול בתורה, אז מי יודע מה גדלותו של הרב שלהם, ולכן אני חוזר בתורה.

האניה היתה עדין עוגנת